

2736

LUBELSKIE

1. Obiekt

3211A

WIĘZIENIE OB. MUZEUM I MAGAZYN

2. Czas powstania

1825-7

3. Miejscowość

JANÓW LUBELSKI

4. Adres

Janów Lubelski

ul. Prosta 33

nr hipoteczny

pl. Jan. Pota 95

5. Przynależność administracyjna

województwo tarnobrzesckie

Janów Lubelski

gmina

pow. JANÓW LUB.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

do 1653 r. Biała

od 1653 r. Janów

7. Przynależność administracyjna przed 1.VI.1975

województwo lubelskie

Janów Lubelski

powiat

8. Właściciel i jego adres:

Muzeum Czynu Zbrojnego

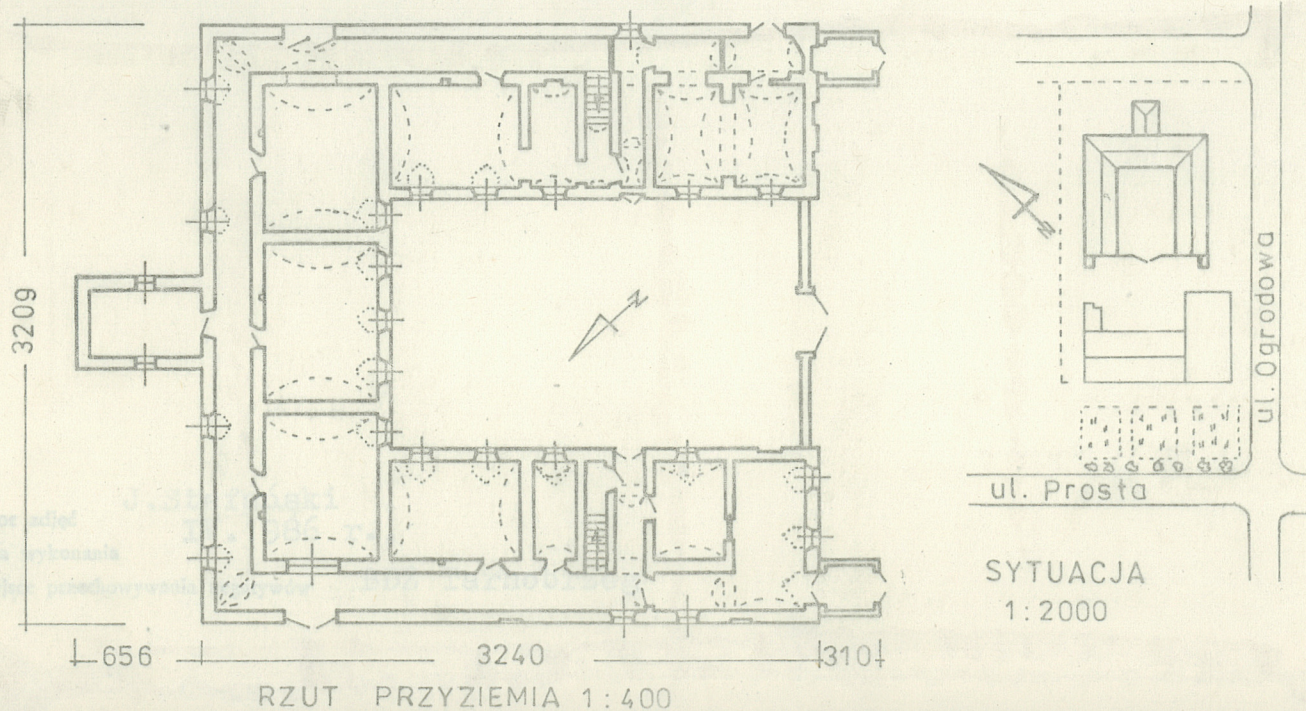
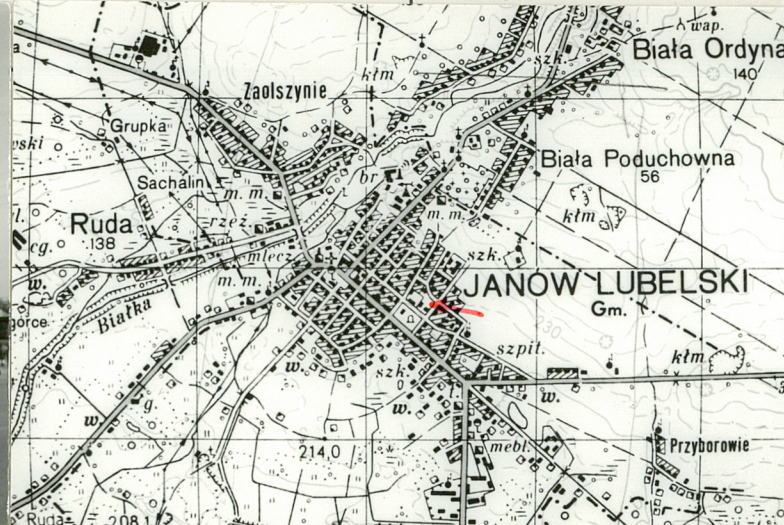
WZSR "Samopomoc Chłopska"

9. Użytkownik i jego adres:

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr. 93/A data 28.04.1982

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

W 1824 r., budowniczy W. Ritschel / w latach 1820-7 budowniczy wydziału przemysłu i sztuki KRSW/, wykonał projekt więzienia, które wzniesiono ok. 1825-7 obok sądu we wsch. pierzei rynku Nowego Miasta. Wg projektu z 1824 r., miał to być budynek dwukondygnacyjny na planie podkowy z ryzalitem od tyłu, przeznaczony dla 130 więźniów. Piętro i parter miały korytarz w trakcie zewnętrznym, w trakcie wewnętrznym cele na 11 i 13 osób i cele pojedyncze. Na parterze w narożach izba dla dozorców, "kordegarda", "skład rekwizytów". Na piętrze w narożach "lazaret dla kobiet" i mężczyzn. W ryzalicie "kloaki". Plan budynku z 1854 r., wykazuje drobne zmiany w stosunku do projektu Ritschla /zmiana przeznaczenia pomieszczeń narożnych i likwidacja cel pojedynczych/. Wg planu pomiędzy sądem a więzieniem było murowane ogrodzenie, w obrębie tego placu studnia. Na parterze i piętrze w trakcie zewnętrznym korytarz, w wewnętrznym "kaźnie". W narożach parteru kaplica, "izba dozorców", "izba straży wojskowej", na piętrze "lazaret" i izba /napis nieczytelny/. Zapewne w drugiej połowie, lub końcu XIX w. dobudowano piętro i przybudówki przy elewacji pd.-wsch. Zapewne z tego okresu pochodzi stolarka drzwiowa.

W okresie międzywojennym więzienie zaliczane było do II kategorii i przebywali tu głównie skazani na karę pozbawienia wolności do lat trzech.

Podczas okupacji hitlerowskiej mieściła się tu żandarmeria a w latach 1941-3 karny obóz pracy, w którym przeciętnie znajdowało się stu więźniów. Od 1946 r. używany jako magazyn zbożowy GS. Po 1958 r. dobudowano przy narożach windy, rozebrano przybudówki przy elewacji pd.-wsch. Od stycznia 1986 r., w części pomieszczeń parteru Muzeum Czynu Zbrojnego.

13. Opis (sytuacja material i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: budynki więzienne usytuowane za dawnym sądem, na wsch. pierzei rynku Nowego Miasta przy ul. Prostej i Ogrodowej. Oba ramiona podkowy połączone wewnętrznym murem z bramką. Dziedziniec więzienny wyłożony płytami betonowymi.

Materiał, konstrukcja, technika: obiekt murowany z cegły, otynkowany. Na parterze korytarz sklepiony kolebką, w pozostałych pomieszczeniach sklepienia kolebkowe z lunetami, dawnej kaplicy zwierciadlane, na piętrach stropy płaskie i odcinkowe. Więźba krokwiowo-płatwiowa wzmocniona jętkami. Dach kryty eternitem falistym. W części parteru parkiet, w pozostałych posadzki betonowe. Schody wewnętrzne betonowe. Otwory okienne z metalowymi kratami. Drzwi nowe płycinowe z blachy, do cel dawne klepkowe wybite ćwiekami, na obrzeżach metalowymi sztabami na zawiasach pasowych z zamkami skrzynkowymi.

Rzut: obiekt na planie prostokątnej podkowy z wąskim ryzalitem na osi symetrii od tyłu, w narożach podkowy prostokątne pomieszczenia gdzie windy. Ramiona podkowy połączone murem z bramą. W trakcie zewnętrznym korytarz, w wewnętrznym dawne cele.

Bryła: obiekt niepodpiwniczony, trójkondygnacyjny. Dachy czterospadowe nad przybudówkami gdzie windy trójpołaciowe.

Elewacje: boczne bez wyraźnych podziałów osiowych. Frontowa: /skrzydła dawniej trójosiowe/ z windami narożnymi nieco wyższymi od bryły więzienia - na dawnej osi gdzie okna, na pozostałych osiach okna lub płycin po zamurowanych oknach. Elewacja tylna 5-osiowa, z trójkondygnacyjnym aneksem na osi środkowej i oknami bądź płycinami po zamurowanych oknach na pozostałych osiach. Od strony dziedzińca elewacje boczne siedmioosiowe z otworami drzwiowymi na parterze i oknami na osiach pozostałych /na trzeciej kondygnacji trzy okna przesklepione łukiem pełnym. Elewacja frontowa /dziedziniec/ pięcioosiowa z oknami na osiach.

Wnętrze, wyposażenie: brak istotnych elementów. Obiekt posiada instalację elektryczną.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa 780 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne więzienie	17. Użytkowanie obecne magazyn, muzeum
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Obiekt w dobrym stanie technicznym	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

AGAD, zb.kart.27-26
AGAD, sygn.23-14, ark.1-3
AP Lublin, AOZ, sygn. 5470, s.16, 53

22. Bibliografia

J.Kubiak, Janów Lubelski. Studium historyczno-urbanistyczne do planu zagospodarowania przestrzennego miasta, PP PKZ O/Warszawa PDNH, W-wa 1969, t.1, s.27-41, t.2

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t.8, woj.lubelskie, zesz.7 pow.janowski, W-wa 1961, s.8

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania sygnatury)

Neg. w posiadaniu BDZ Tarnobrzeg

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

J.Stefański, V.1986 r.

26. Sprawdził

27. Załączniki

wkładka nr 1

Miejscowość

JANÓW LUB. ul. Prosta 33

Obiekt

WIEZIEŃ OB. MUZEUM I MAGAZYN

Widok od pn.-wsch.

Elewacja frontowa.

Dziedziniec.

